Anul III. Cluj, 13 Maiu n. 1905 Nr. 19.

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
„ 1/2 „ 1 „ 60 „
„ 1/4 „ — 90 „
ÎN STREINĂTATE:
PE AN 6 FRANCI.
„ 1/2 „ 3 „

Numeri singuratici se vênd în Cluj cu 5 fileri, într'alte locuri cu 6 fileri.

Rĕvaşul

INSERŢIUNILE se plătesc după mărimea locului ce ocupă; fiecare cm. □ costă odată 10 fil., de 2 ori 8 fil., de 3 şi mai multe ori 6 fileri.

ADRESA:
„RĔVAŞUL"
CLUJ. — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN | **Apare în fiecare Sâmbătă** | Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Cuvinte părinţeşti.

Dumineca trecută, istorica Duminecă a Tomii, s'au deschis sinoadele eparchiale în cele trei diecese române gr.-orientale. S'au rostit cuvîntări de deschidere din partea Archiereilor, cari toţi se plâng de scăderea simţului religios. In deosebi Metropolitul dela Sibiiu se plânge, că domnii nu cercetează sfânta biserică şi se nisuieşte a arĕta cât bine ar urma, dacă cei mai învĕţaţi ai nostri ar umbla şi ei la biserică şi ar da astfel pildă bună poporului.

Sinoadele acestea vor aduce poate multe hotărîri bune. Dar pentru lecuirea rĕului, de care toţi se plâng abia vor face ceva. Nici Archiereii, cari îl constată, nu arată vr'un leac de vindecare. Şi e rĕu mare acesta pentru întreg neamul nostru. Eată de ce cu adevĕrată mângâiere şi însufleţire am cetit cuvîntul părinţesc, ce ne vine dintr'alt loc, din bĕtrâna Romă, maica noastră, şi care ne arată ce trebue sĕ facem împotriva scăderii religiunei, rĕul de care toţi se plâng.

In cea din urmă scrisoare pastorală, de care am pomenit în numĕrul de mai înainte, Sfinţia Sa *Papa Piu al X-lea,* zice:

Venerabili Fraţi!

Salutare şi binecuvîntare apostolească!

Într'o vreme foarte amărăcioasă şi grea a înălţat sfatul cel tainic al lui Dumnezeu slăbiciunea Noastră la purtarea slujbei de păstorul cel mai înalt peste întreagă turma lui Christos. Că vrăşmaşul împrejură deja de multă vreme însă-şi turma şi o aleşueşte cu viclenia cea mai iscusită aşa, că mai ales acum pare a se fi plinit, ceea ce a vestit Apostolul mai înainte bĕtrânilor bisericii Efesului: »Eu ştiu aceasta, că — vor întra lupi grei între voi, cari nu vor cruţa turma«.[1]) — *Toţi* cei ce sunt încă însufleţiţi de râvna măririi dumnezeeşti, cearcă *causele decăderii acesteia a religiunii;* unii numesc una, alţii alta, şi fieşte care urmând părerea sa pornesc pe căi diferite spre a păzi şi înoi împărăţia lui Dumnezeu aci pe pământ. Noi, Venerabili Fraţi, nici de cum nu respingem celelalte, dară totuşi Ni-se pare, că Ne caută sĕ dăm dreptate mai ales acelora, după judecata cărora atât lângezirea şi aşa zicând slăbiciunea de acum a inimilor, cât şi toate relele cele prea mari, cari se nasc dintr'însa, au sĕ se derive în rîndul cel dintâiu din *neştiinţa lucrurilor religiunii.* Se potriveşte aceasta pe deplin cu ceea ce a zis Dumnezeu însu-şi prin profetul Osie: »Că nu este — cunoştinţa lui Dumnezeu pe pământ. Blăstem, şi minciună, şi ucidere şi furt, şi preacurvie s'a vărsat pe pământ, şi sângiuri cu sângiuri se mestecă. Pentru aceea va plânge pământul, şi se va împuţina cu toţi, cei ce locuesc pe dînsul«.[2])

Şi întru adevăr, că în zilele acestea ale noastre sunt foarte mulţi în poporul creştinesc, cari petrec în neştiinţa cea mai mare a lucrurilor acelora, a acăror cunoştinţă e de lipsă spre mântuirea de veci; este o tânguire de obşte, şi durere! ea nu este neîndreptăţită. — Dară când grăim despre poporul creştinesc, înţelegem nu numai poporul de rând sau pe oamenii din classa mai de rând, cari adeseori au oare care scuză a neştiinţei în aceea, că sunt supuşi poruncii unor *stăpâni nemiloşi* şi abia *găsesc vreme,* ca sĕ grijească de sine şi de ai sĕi; ci înţelegem şi pe aceia şi mai ales pe aceia, cari deşi au minte şi cultură, aderĕrat, că au învĕţătură lumească destulă, dară în privinţa religioasă totuşi îşi trăiesc traiul orbiş şi fără de minte. Este greu a spune, în ce întuneceală deasă sunt aceştia învăluiţi adeseori; şi ceea ce e şi mai vrednic de deplâns, ei zac într'ânsa liniştiţi! Mai de loc nu le trece prin minte, sĕ gândească despre Dumnezeu făcătorul şi chivernisitorul tuturor lucrurilor şi despre înţelegerea credinţei creştine. Dară de aceea nu ştiu ei nimica nici despre întruparea Cuvîntului lui Dumnezeu, nici despre înoirea cea deplină a neamului omenesc sĕvârşită printr'ânsul, nimica despre graţie, care este ajutorul cel mai de frunte spre dobândirea fericirii cei de veci, nimica despre dumnezeeasca jertfă ori despre taine, prin cari dobândim şi păzim însă-şi graţia. Iară câtă răutate şi uriciune cuprinde păcatul, de loc nu se poartă nici o grije spre a se feri de el ori spre a-l lăpăda; şi aşa merg lucrurile până la ziua cea mai de pe urmă aşa, că preotul, ca nu cumva sĕ peară chiar şi sperarea mântuirii, clipele cele mai de pe urmă ale celor ce-şi dau sufletul, cari clipe ar căuta sĕ se folosească mai vîrtos spre nutrirea dragostii cătră Dumnezeu, le foloseşte spre a-i învĕţa măcar pe scurt religiunea, de cumva, după cum se obicinuiesc aproape tot de una, cel ce moare, nu sufere din vina sa de o neştiinţă aşa de mare, cât socoteşte, că osteneala preotului este de prisos, şi gândeşte, că fără de a se fi împăcat cu Dumnezeu poate sĕ pornească cu suflet liniştit pe calea veciniciei.

[1]) Fapt. 20, 29.
[2]) Osie 4, 1 ur.

Crişma şi vinarsul.

— Articol din »Hazank« Nr. 77 din 1905. —

Eu sunt uitarea şi amorţeala, eu sunt ispititorul la pĕcat şi apărătorul pĕcatului; eu sunt porcul şi leul; eu sunt isvorul câştigului nedrept şi marea stricăciunii; eu sunt mama scăderilor şi tatăl boalelor, fratele nebuniei şi votrul temniţelor: eu sunt *spirtul.*

Spirtul e domn foarte mare. Grozavă dare-i plăteşte lumea: bunăstarea, sănătatea trupească, liniştea sufletească. Cu date adunate din cele patru părţi ale lumii s'a arĕtat, că dintre copii beţivilor optzeci la sută sunt cu scăderi: ori trupul li-e amărît, ori simţurile nedesĕvârşite, ori înţelesul li-e schilodit. Pe lângă acestea construcţia lor infectată e cuib cald pentru toate boalele. Pĕcatul părinţilor sĕ rĕsbună în fii, ear pedepsirea fiilor loveşte societatea.

Un preot tinĕr (în o disertaţie de unăzi) a aruncat o rază de lumină în lumea morală a locuitorilor de temniţe. Cel mai afurisit ispititor al acelor nenorociţi, cari au rătăcit în întunericul temniţelor, e *vinarsul.* Din acest fluid blăstămat îşi câştigă puteri diavolul patimei şi dobitocia omului; acesta atinge în om schinteia dumnezeiască. Cinstirea, respectarea ordinei legale şi morale la omul beat sĕ sfîrşeşte. Omul beat scapă din mâna pedepsitoare a societăţii, ear societatea îşi pleacă capul înaintea lui.

Am scris după o ucidere întîmplată aproape înaintea mea, că oamenii din sat astfel sĕ sfătuiau despre soartea ucigaşului: »Dacă a beut bine, atunci e în rênd cu treaba, va căpĕta trei ani. Dacă a fost beat, atunci e scăpat, căci fapta nu i-o poţi imputa«. Iar ieri o întări acela, care cunoaşte starea sufletească a celor din temniţe, spunênd, că făcătorii de rele de obiceiu astfel sĕ cugetă. Toţi sĕ prind de acest cuget de scăpare şi sĕ provoacă la pĕcatul beţiei, ca sĕ micşoreze cu el un pĕcat mai mare. Numai câţiva cruceri trebue sĕ dee, numai o jumĕtate litră de vinars sĕ-şi cumpere acel criminal, şi şi-a cumpĕrat pe cel mai bun advocat apărător. Glaja în buzunar e capitalul neprecţuit al fărădelegilor. Aţiţă focul curajului blăstămat, ispiteşte la rĕu, dar totodată scuză fapta rea; pe pĕcătos îl pune pe locul, unde nu i-se socoteşte vina, îl pune sub scutul dreptului penal, nici când nu-l predă călăului, din contră îi păstrează viaţa scumpă, ca sĕ poată naşte societăţii rele cât de multe!

Aerul înăduşit al chiliei adesea mi-sĕ îngreunează pe creri; mĕ doare capul. Trimit în apotecă după un praf, care sĕ-mi alineze durerea. Nu-mi dă apotecarul, cere recept dela doftorul. Pentru-că, punem cazul, că aş lua o jumĕtate de chilă din acel praf alb, aş păţi-o. M'ar otrăvi. Deci ca nu cumva să-mi înveninez organismul,

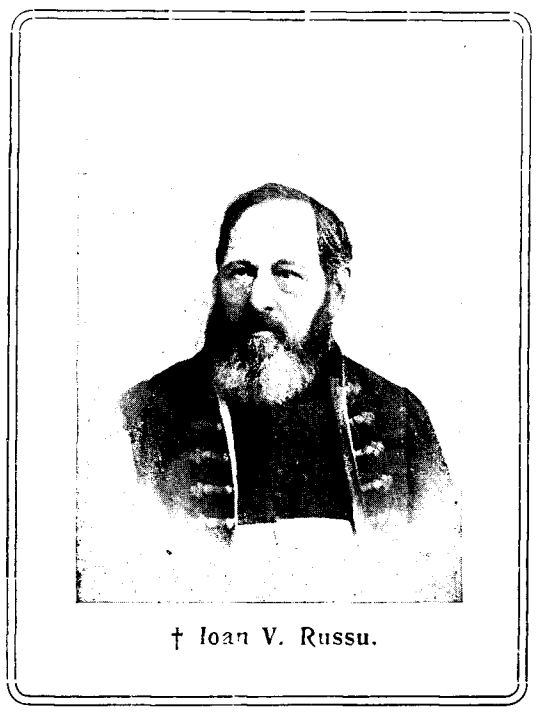

† Ioan V. Russu.

îl încuie dinaintea mea. Ceea-ce e nestricăcios are păzitori buni. Ceea-ce e stricăcios însĕ poate trece fără nici o piedecă în organismul societăţii. Veninul acesta îl vênd liber, şi cine l vinde?

Despre crişmarii dela sate nime nu are părere bună în această ţară. Crişma dela sate însaşi e focularul speculei, uşurinţei, sburdălniciei, vicleniei şi prostiei. Şi această grămadă de gunoiu are păzitor. Patimile josnice sĕ iau în arêndă. Acesta e unul dintre cele mai bune ramuri de câştig. Ţĕranul în partea-i nobilă e al preotului. Aceluia i-se vin bucatele mucejite. In partea-i dobitocească e al crişmarului. Pe pânea acestuia pune unt nebunia. Cu cât mai mulţi îşi pierd mintea, cu atât mai tare sĕ umple oala cu unsoare. Acest ram de comerciu îşi are basa în aţiţarea celor mai josnice patimi şi în jefuirea cea mai rafinată. Câştigul muncitorului, moşia economului, vai! de multe ori ajunge în buzunarul crişmarului, şi satului îi rĕmâne omul otrăvit, viaţa materială nerînduită, pacea familiară nimicită şi neamurile, rĕmăşiţele, îngreunate. Insĕ statul şi cu crişmarul dau mâna, ca acest ram de comerciu sĕ fie cât mai înfloritor.

Vre-o treizeci de mii de crişmari trăiesc în ţară. Facă cineva socoteală de nu sĕ îngrozeşte, câte agonisiri grele, câtă avere grozavă a trecut din buzunarele milioanelor de oameni în tejgheaua crişmarului. Dar pe urma lucrării celor ce lăţesc beutura de vinars creşcut-a oare şi numai un fir de iarbă? Ajuns-a şi numai un filer din banii tejghelelor spre scopuri patriotice, culturale, filantropice? Despre aşa ceva încă n'am auzit. Nu am dat încă de un aşa om cu minte, care ar fi ştiut ceva despre folosul crişmelor. Din banul care sĕ rostogoleşte odată în crişmă, egoismul face capital de câştig neiertat, de specula, care urmăreşte lipsa şi aruncă dare asupra nechibzuinţii şi uşurinţii. Din contră urmările blăstămate ale traiului de crişmă în ziua de azi, toţi le cunosc. Aducă cineva numai un singur cuvênt de apĕrare; cu o singură dovadă arete cineva, că măestrii alcoholului au avut vre-o înriurire edificătoare şi nu dărăpănătoare asupra vieţii publice ori asupra unui popor; cu un singur cas documenteze cineva, că modul dreptului de vindere a şpirtuoaselor nu e un rĕu suferit, ci un bine de dorit: şi eu aceluia, deşi cu greaţă, dar îi voiu săruta mâna.

Ce bine ar fi, dacă în fiecare comună s'ar înfiinţa câte o societate de vênzare (consum), care sĕ capete dreptul de a vinde şi beuturi şpirtuoase. Această societate nu ar face câştig neiertat, şi şi dacă ar câştiga, l'ar împărţi între membrii sĕi şi astfel darea nechibzuinţii o ar preface în puterea muncei cinstite. Dar ar fi departe de ea

©BCU Cluj

patimile, jefuirea uşurinţii. Om beat nu ar răbda. Peste mĕsură nu ar vinde nici pe bani. In zile de sĕrbătoare, cel puţin în decursul sf. liturgii, ar fi închisă. Şi la urmă în loc de vinars s'ar nisui a-şi deda oaspeţii cu beuturi mai sănătoase. Modul de tractare dar ar fi mai moral, mai curat şi mai cinstit, ca al crişmarilor. Dar şi până la înfiinţarea acestor societăţi, ce e de făcut?

Un bărbat înţelept (Paul Mesko) ieri a pretins, ca încât sĕ poate în toate comunele sĕ se pună mĕsurarea şi vinderea beuturilor sub inspecţiune morală. Asta-i! Acest sfat sĕ pleacă spre binele public. Acesta trebue sĕ-l primească direcţiunea financiară, deşi pierde cu el. Va pierde la tot casul în darea de şpirt, dar venitul sigur îi va fi următorul: mai puţine blăstămăţii, mai puţini locuitori de ai temniţelor, mai puţine ruinări de moşii; mai multă omenie, mai multă moralitate şi mai multe vetre liniştite!

Trad. *Simion Gocan.*

Crestături.

— **Ioan V. Russu,** fostul canonic metropolitan, al cărui chip, ca o amintire pioasă, îl dăm în acest numĕr, a fost un bărbat practic şi cu vază al clerului nostru. El s'a ridicat ca mulţi ai nostri, răzimat numai pe puterile sale ajutate de D-zeu, din cele mai din jos straturi ale neamului nostru, din nişte ţĕrani iobagi ai Sân-Mărtinului, din comit. Solnoc-Dobâca. Ceea ce i-a deschis calea vieţii, şi l'a înălţat până lângă scaunul mntropoliei — a fost al treilea candidat la alegerea din urmă, în 1903 — şi l'a pus în stal de canonic în sfîrşit, a fost cartea, dragostea invĕţăturei. Cu cartea îndrăgită de tinĕr s'a cuprins toată viaţa. Absolvând liceul şi teologia în Blaj, tocmai la 48, iubirea de litere, ce-l împodobea mai mult ca pe alţii, i-a deschis cariera de dascăl la şcolile din Blaj, unde a slugit cu credinţă şi devotament 12 ani. Tot dragostea de literatură i-a îndulcit amarul vieţii, căci rĕmase vĕduv după o scurtă viaţă de căsnicie, care i-a hărăzit un ficior. Pe lângă partea aceasta ideală a vieţii şi-a adaus în curênd partea practică, eşind la 1862 în via Domnului, ca paroch şi protopop al Sibiului, unde a lucrat până la 1901. Rentors în mijlocul acelui strat al poporului, din care a rĕsărit, idealismul seu a găsit terenul validităţii practice a tuturor însuşirilor sufletului seu. Ca profesor şi-a mai continuat predilecta ocupaţie la gimnasiul de stat din Sibiu, învĕţând gramatica limbei româneşti şi religiunea, durere înse, numai până la un timp. Pe lângă aceasta, şi pe lângă ocupaţia literară — scriind cărţi, ce se vor pomeni, şi lucrând ca secretar şi membru în comitetul »Asociaţiunei« a desfăşurat o întinsă lucrare prin sate, prin ogorul înţelenit al parochiilor, îndemnând la bine şi turmă şi păstori, şi făcându-se tuturor întru toate pildă bună. Cine ar putea mĕsura mărimea şi lărgimea acestei lucrări de multe feliuri şi în multe părţi? Mĕsura ei ni-o dă cinstea şi vaza, la care protopopul Sibiului s'a ridicat în ochii bisericei şi neamului, care drept recunoştinţă i-a oferit cinstea cea mai mare ce o poate oferi la noi, candidându-l metropolit!

Aceasta a fost încununarea ideală a vieţii sale. După aceasta i-a venit în urmă şi rĕsplata faptică, a fost numit canonic. Cu cunoştinţele sale frumoase, mai ales cu cunoaşterea stării reale şi faptice a poporului şi a vieţii dela ţeară, unde trăieşte acest popor şi biserica lui, — canonicul Russu ar fi putut face încă mari servicii binelui de obşte, mai ales că în ciuda celor 80 ani avea o inimă vie, tinerească, ţinênd paş sufletesc cu toată înaintarea sănĕtoasă a timpului, dar — durere — îi slăbise puterile trupeşti şi în slăbire mai ales vederea.

Acum s'a stins totul. Amintirea lui trăieşte însĕ vie în multe inimi recunoscătoare în cari a picurat, ca un bun părinte, dragostea de ideale. Clerul şi biserica întreagă aşteaptă cu interes şi încordare se vadă cine va fi urmaşul acestui bărbat? — cine va fi chemat din mijlocul clerului, asemenea lui, sĕ suplinească în gremiu, ceea-ce el ar fi fost chemat sĕ împlinească, dacă nu ar fi întrat aşa târziu acolo.

— **Maramureşul,** colţul uitat, dar mândru şi falnic, al vieţii noastre, earăşi ni-se îmbie înaintea ochilor, şi ne cere sĕ-l privim. In rêndul trecut am pus în vederea cetitorilor chipul celui ce este păstorul acelor fraţi de pe văile Tisei şi Izei: vicarul Tit Bud din Sighetul Maramureşului.... Acum fragmente din scrierile regretatului Anderco ne joacă înaintea ochilor earăşi părţi din ţara lui Dragoş vodă. Trebue se ne oprim niţel, şi sĕ ne recorim, măcar în gând — la isvorul lui »Alexandri«! Unde mai este în ţara noastră, bogată în frumseţi de isvoare, un isvor al lui Alexandri?

Dl vicar *Tit Bud* a fost lăudat în toamna trecută de foile ungureşti, ca unul dintre cei mai vestiţi cultivători de pomi din ţară şi ca mare apostol al acestei îndeletniciri folositoare. Ne doare, că până acum n'am putut publica acel articol frumos, reprodus în »Drapelul« din Lugoj. De curênd dl vicariu ne-a trimis o broşură preţioasă: »*Insemnări şi date despre înfiinţarea parochiei gr.-cat. române din Sighetul Maramureşului*«. Pe 34 pagini în format mare folio ni-se spun o mulţime de lucruri interesante, la cari ne pare rĕu, că locul nu ne dă voie sĕ ne oprim. Ne grăbim însĕ a pune în vederea dlui vicar şi a celorlalţi fruntaşi alt fapt pe care, ştiindu-i iubitori de toată înaintarea neamului, li-l supunem spre binevoitoare apreţiare. Un tipograf, de naştere român din Maramureş, acum în străinătate ne scrie o scrisoare din care dăm următoarele:

»Apariţia scrierilor lui Anderco abia o aştept. Am urmărit cu multă atenţiune totul ce s'a scris despre el... Sunt mândru, că un fiu al Maramureşului a ajuns aşa departe, incât prin talentul şi productivitatea sa literară, s'a făcut obiect plăcut al oamenilor nostri de ştiinţă. — Maramureşul a dat puţini, dar valoroşi bărbaţi naţiunei noastre. Un colţ clasic de pămênt românesc, care nu ar trebui lăsat pradă puhoiului.... M'am gândit adesea, cât de folositor ar fi dacă ar apărea în Sighet o foaie românească, vr'un călindar. Ar trebui o tipografie românească, o librărie, etc. Cetitori, în popor, învĕţători, preoţi ar fi, bunăvoinţă încă este. Dacă 5 tipografii jidoveşti se pot susţinea într'un comitat românesc, de ce sĕ nu se poată susţinea o tipografie şi librărie românească.....«

Eată la ce am dori sĕ se gândească fruntaşii Maramureşului. Poate s'au şi gândit; atunci îi rugăm sĕ iee hotărîre şi vor isbuti de bună seamă. Spriginul nostru al tuturor trebue sĕ li-se asigure. Sĕ auzim de bine de aceasta idee, sĕmĕnată în pămêntul rodnic din valea Tisei.

Cu 1 Maiu începe nou abonament la

„Rĕvaşul“ Pe 1/4 de an costă 90 fi.
„ 1/2 „ „ „ 1·60 „
„ 1 „ „ „ 3·20 „

Restanţierii sĕ binevoiască a-şi achita datoria.

DE PESTE SĔPTĔMÂNĂ

Un sfat la timp potrivit!

Când a trebuit sĕ mĕ duc din satul meu la şcoală la Blaj, mama plângea, căci doar eram puiul mamei, dar cu lacrimi în ochi mi-a zis: Dragul mamii nu-ţi uita nici când de D-zeu şi de Maica Precestă, ori-ce năcaz, ori-ce greutate ai, roagă-te la Maica Precestă, căci ea te ajută de bună samă.

Când am crescut mai mare, tot mai mult mĕ îndemna mama sĕ mĕ rog, şi-mi spunea, că moşul fie iertat, când era acasă, şi n'avea lucru cu oile, căci era pĕcurar, lua acaftistul de pe grindă, şi se ruga ceasuri întregi.

Şi D-zeu le asculta rugăciunile bĕtrânilor, căci se făceau bucate multe şi bune, struguri şi poame frumoase, nutreţ pe sama vitelor, cu un cuvênt le da D-zeu tot, ce le trebuia. Toţi bĕtrânii laudă vremurile bune, de cari şi-aduc aminte cu oare care jale.

Azi nu e ca pe atunci. Anul trecut mai ales a pus pe oameni pe gânduri. Tata îmi zicea odată astă vară: Mĕ duc la câmp cu nădejde, şi viu acasă beteag. Oamenii sunt năcăjiţi, mai ales acum, când sunt pe gata bucatele, şi când au trebuit sĕ cumpere fênul aşa de scump ca piperul.

Acum când ne arde lumina la deget, ar trebui sĕ ne aducem aminte, că părinţii şi moşii nostri aveau toată nădejdea în D-zeu şi în Maica Precestă, şi sĕ rugau sĕ le deie ploaie în vreme de secetă, ori sĕ mai încete ploaia de era prea multă, şi D-zeu îi asculta. Astă vară am umblat printre Nemţi, şi când mergeam în vre-o biserică sĕ slujesc, îmi zicea crâsnicul: Dle părinte fă bine şi te roagă în sfânta liturgie, sĕ ne dee Dzeu ploaie, că dacă nu perim şi noi şi dobitoacele. Sĕ învĕţăm oameni buni dela oamenii aceştia cu minte şi cu frica lui D-zeu, şi sĕ facem şi noi rugăciuni, ca sĕ direagă D-zeu aşa vremurile, sĕ nu mai vină ani, ca cel trecut, căci dacă nu, perim cu toţii. Acum sunt frumoase câmpurile, şi holdele cu nădejde, dar ce ştim de nu le va schimba D-zeu, căci aceasta cu toţii o vedem, că lumea din ce în ce e tot mai rea, şi nu e vrednică de darurile lui D-zeu.

De aceea sĕ ne rugăm cu toţii sara şi dimineaţa cel puţin câte un Tatăl-nostru şi câte o Născătoare, ca D-zeu sĕ facă anul acesta an roditor, şi acum când nu e mult lucru luaţi oameni buni acaftistele, cari v'au rĕmas dela părinţii vostri şi rugaţi-vĕ din ele, şi lui D-zeu îi va fi milă de noi, şi nu ne va mai pedepsi. Sĕ ne rugăm acum, când îi vremea, căci dacă întârziem, noi suntem de vină. Pe vremea secetei de acum e anul nu mai ştiau oamenii dela noi, ce sĕ facă de năcas. La sfatul unei muieri bĕtrâne au luat atâta grâu, cât a fost de lipsă pentru o prescură, acesta l'au împărţit muierile între ele, şi fiecare a zis pentru fiecare boambă în toată ziua câte un Tatăl nostru, într'o sĕptĕmână întreagă, au măcinat apoi grâul deschilinit, au făcut din el prescură, ca sĕ slujască popa, sĕ dee D-zeu ploaie. Nu peste mult a şi plouat binişor, dar ploaia n'a folosit mult, căci muierile s'au gândit la aceasta numai în August, când nu mai poate ajuta mult ploaia, dacă până atunci tot secetă a fost.

FOIŢA RĔVAŞULUI

† Letiţiei.

— Pe o cunună de lăcrămioare. —

Tu ne-ai grijit pe noi, ca pe nişte flori de vênt;
Cu flori venim acuma la scumpul tĕu mormênt,
Şi te rugăm, cu lacrimi, sĕ duci mamei o floare,
Din aceste ale noastre recite lăcrimioare.

Chimuţ şi Lucia.

Impresii dela sate.

— Din scrierile lui **Artemie Anderco.** —

Bocicoiel, 19 Maiu 1869. De ieri seară am sosit aici la găzdoaia mea, la soru-mea, care stă sĕ mĕ omoare cu mâncarea şi cu omenia, deşi mie nu-mi este iertat a mânca decât foarte puţin nu cumva desvoltarea naturală sĕ se facă prea repede.

Cu cumnatul am fost astăzi la cules.... Inţeleg culesul acela maramureşan, care în ce priveşte veselia nu rĕmâne cu nimic înderĕtul culesului de vii. Acesta e mulsul oilor. Se adună adecă 10—20 de gazde, mulgêndu-şi oile le mĕsură laptele şi asta o înseamnă pe un beţigaş comun. Astfel se ştie, care cât caş are sĕ capete. Tot în această zi se despart micii mieluşei de mumânile lor, ceea-ce ei deplâng cu sbierăte pĕtrunzĕtoare de inimi.

Chemaţi şi noi de mult onoratul Filip Mihalca, preotul din Cuhea la oile lui, am putut privi şi am putut lua parte la aceasta veselă petrecere. După prânzul, care ne-a căzut foarte bine, fiindcă foarte târziu s'a gătit, am plecat acasă, între pocnituri de pişioale.

Bocicoiel, 20 Maiu 1868. A trecut şi ziua de azi. Mai însemnat, că am primit o scrisoare dela prietinul meu Urbalek Vilmos, din Sighet, pe care-l cunosc de un adevĕrat prietin. Mamă-sa mi-a trimis pişcote şi prafuri. Astfel de bunătate şi dragoste într'un străin, e cât se poate de surprinzĕtor. Când zăceam acolo în Sighet, totdeauna îmi trimitea tot feliul, necruţând nici o osteneală. Dumnezeu sĕ-i rĕsplătească pentru toate.

Bocicoiel, 21 Maiu 1868. E Joi; Joia verde. Ieri am luat parte la procesiune, care s'a ţinut înainte de ameazi într'o ferbinţeală mare. Astăzi am vĕzut o fată frumoasă, care m'a pus în uimire. In poporul de jos, ca şi între poporul domnesc, femeile române pe lângă celelalte naţionalităţi pot servi de model, dar fraţii nostri unguri nu vreau sĕ recunoască aceasta.

Bocicoiel, 22 Maiu 1868. Astăzi plecăm de la soru-mea, care ar putea fi model de bunătate. Până ce am fost în Jood în toată ziua ne trimitea câte ceva, ce sĕracilor, şi lor le va fi costat mult. —

Borşa, 24 Maiu. Duminecă. Azi am eşit la isvorul de borcut cu numele »Alexandri«, în »Gura Dinişorului«, cale de 2—3 ceasuri dela Borşa, prin Borşa-baia. Drumul e în contrast cu minunatul ţinut romantic. Munţi înalţi până la cer, culmi acoperite cu stejari şi brazi, păraie de munte cari cad alergând cu mare sgomot, dau ochilor o foarte plăcută priveliste. Apropiindu-ne de ţinta noastră, întêlnim un şir întreg de stânci, cari pentru cuprinsul lor de fier sunt roşii. O mulţime de isvoare cu borcut sunt aici, cari toate conţin fer, dar sunt mai slabe, ca »Alexandri«. Acest isvor se află într'o peşteră sau mai bine într'o baie. Intrarea e o gaură de 5 urme înaltă, 4 urme lată, care e tot într'o formă până la isvor, la 12 paşi distanţă. Isvorul e la partea dreaptă, isbucneşte de sub stâncă cu aşa o putere, încât toată peştera se umple de murmur, ceea-ce te umple de fiori mai ales, dacă de asupra îţi picură şi nişte picuri rĕci în faţă. Apa isvorului ese aşa de bogat încât îndată formează un pârĕu, care ese din peşteră. Cuprinsul apei e fer şi acid carbonic, care se simte.

Borşa, 1 Iunie 1868. Asta e cea din urmă zi ce o petrec în Borşa. De şi nu de tot bine, totuşi sunt cu mult mai bine. Acasă e mai bine, ori cum. Faci ce vreai, mânci cât vreai, şi ceteşti, că ai ce, ba îţi mai şi petreci, ear aceasta e plăcut. Dar aci e mama; dacă din cele amintite n'ar fi nimic, ea însaşi e totul, îndestulirea, iubirea şi celelalte. Acum însĕ îndĕrĕt, acolo unde am fost înainte cu trei luni!

Trad. **D. E. D.**

©BCU Cluj

Sĕ ne aducem aminte de lucrul acesta acum de cu vreme!

Pentru noua biserică din Cluj.

Vestim tuturor cu plăcere, că vindem următoarele cărţi în folosul bisericei celei noue:

Cursele Diavolului, naraţiuni poporale, de I. Bochiş. Preţul 70 fil. plus 10 fil. porto postal.

Periculoşi pentru stat, naraţiune de Bolanden, trad. de Ioan Bochiş. Preţul 30 fil. plus 5 fil. porto postal. Pentru 1 cor. 10 fil. le trimitem amîndouĕ.

Asemenea toate scrierile d-lui Canonic *Dr. Bunea* din Blaj, se vênd la noi, în parte în folosul bisericei celei noue.

Au mai dăruit la fondul bisericei noue din Cluj:

Nr. 217. Elena Gergely n. Marc din Cluj 2 coroane.

Nr. 218. Florian Sonea, stud. agron. în Cluj 5 coroane.

Nr. 219. Alesandru Borza, măiestru croitor, şi curator bis. în Cluj 100 cor.

D-zeu sĕ le rĕsplătească cu darurile sale cele bogate!

— **Programul esamenelor** la şcoalele poporale confesionale gr.-cat. din tractul protopopesc al Clujului la finea anului şcol. 1904/5.

1. *Baciu* 14 Maiu n. 1905 d. am. la 2 oare.
2. *Şardul-ung.* 15 Maiu n. dim. la 9 oare.
3. *Sân-Paulul-ung.* 15 Maiu n. d. am. 2 oare.
4. *Thiurea* 16 Maiu n. dim 9 oare.
5. *Gârbăul-ung.* 16 Maiu n. d. am. 3 oare.
6. *Feiurd* 17 Maiu n. dim. la 9 oare.
7. *Teuţi* 17 Maiu n. d. am. 3 oare.
8. *Măcicaşul-ung.* 18 Maiu n. dim. 9 oare.
9. *Popfalĕu* 18 Maiu n. d. am. 3 oare.
10. *Coruş* 19 Maiu n. dim. 8 oare.
11. *Chintău* 19 Maiu n. dim. 9 oare.
12. *Sumurduc* 20 Maiu n. dim. 9 oare.
13. *Feleac* 22 Maiu n. dim. 8 oare.
14. *Sân-Mihaiu* 24 Maiu d. am. 3½ oare.
15. *Berind* 25 Maiu n. d. am. 2 oare.
16. *Topa-deşartă* 26 Maiu n. dim. 9 oare
17. *Topa-Sân-Craiu* 26 Maiu n. d. am. 3 oare.
18. *Stobor* 27 Maiu n. d. am. 3 oare.
19. *Lăpu* 28 Maiu n. dim. la 10 oare.
20. *Arghiş* 29 Maiu n. dim. la 9 oare.
21. *Tic* 29 Maiu n. d. am. la 2 oare.
22. *Totelec* 30 Maiu n. dim. la 11 oare.
23. *Ardeova* 2 Iunie n. dim. la 8 oare.
24. *Dretea* 3 Iunie n. dim. la 10 oare.
25. *Aghireş* 8 Iunie n. dim. la 10 oare.
26. *Şomtelec* 9 Iunie n. dim. la 10 oare.
27. *Feneşul-săsesc* 11 Iunie n. la 11 oare.
28. *Suceag* 12 Iunie n. dim. la 9 oare.
29. *Nădăşelul-ung.* 13 Iunie n. dim. la 9 oare.
30. *Gilău* 18 Iunie n. dim. la 10 oare.
31. *Cluj* 19 Iunie n. d. am. la 2 oare.
32. *Cluj-Mănăştur* 19 Iunie n. d. am. la 4 oare.

La esamene sunt învitaţi şi bineveniţi toţi iubitorii de înaintarea culturală.

— **Himen.** Dşoara Cristina Bandea din Cerghidul-mare şi dl Valeriu Adamescu din Şeulia-română — logodiţi.

— **Adunarea învĕţătorilor nostri,** conchemată la Feleac, pe 21 Maiu n. a supĕrat pe dnii dela »Ujság«, care îi bănuieşte de cine ştie ce. Afle aceşti cinstiţi domni, că învĕţătorii poporali tot în popor, la sate, îşi ţin tot deauna adunările. Că au sĕ ţină prelegeri practice, cu copii de şcoală, şi cel ce a învĕţat ţĕrani de la sate, nu se potriveşte cu copii dela oraş. Altcum învĕţătorilor poporali între popor le este locul, la sate!

— **O sută de ani** s'a împlinit acum în 9 Maiu. dela moartea marelui poet german Schiller. Lumea întreagă a sĕrbătorit amintirea morţii marelui scriitor, căci scrierile lui se cetesc la toate popoarele civilisate. Schiller a fost un iubitor al naturei, al vieţii dela ţară. Cu plăcere foloseşte pilde şi asemănări din viaţa ţĕrănească şi de aceea e lăţit şi cetit în toate păturile poporului german. In pedagogie frumoasele învăţături ale lui Schiller sunt recunoscute de cele mai potrivite pentru formarea caracterului, de unde sĕ esplică faptul, că sunt propuse în toate şcoalele poporale nemţeşti.

— **† Dumitru Ilieş,** student absolut, după un morb greu şi lung, împărtăşit fiind cu sf. taine şi-a dat blândul suflet în mânile Creatorului în 30 Aprilie la 3 oare dimineaţa, în anul al 20-lea al vieţii. Inmormêntarea a fost în 2 Maiu a. c. la 2 oare p. m. în Crăciunel. Îl deplâng: Dumitru Ilieş, măestru de mori, ca tată, Margareta Ilieş ca mamă. Maria Ilieş, învĕţătoare, ca soră. Ioan Ilieş ca moş. Ioan Ilieş, măestru de mori şi fii. Ioan Ioanovici, preot şi fii ca unchiu. Raveca Liţa şi Maria Marian, mătuşi. Teresia Ilieş, Iosif Lita, v.-protopop şi George Marian, preot şi fii ca cumuaţi.

— **»Reuniunea română agricolă din Sibiu«.** Sâmbătă, 6 Maiu a. c. Reuniunea rom. agricolă sibiană şi-a ţinut adunarea generală *estraordinară*. La adun. au participat un numĕr mare de membri. Adunarea a fost deschisă de presidentul Reuniunii dl Dem. Comşa. Referentul dl Petru Dragits, prim-pretor, totodată membru în comitetul central, citeşte raportul comitetului în afacerea editări »Albumurilor«, din care reese, că din această întreprindere, Reuniunea pe lângă marele câştig moral, a avut şi câştig material. In conformitate cu programul adunării trecêndu-se la alegerea comitetului, dl president D. Comşa, declară că dsa se retrage irevocabil dela conducerea Reuniunii şi roagă adunarea sĕ-şi aleagă astfel de conducĕtori, cari se contribue şi la mai marea înflorire a Reuniunii. Părăsind dl Comşa adunarea, ocupă dl Lucuţa locul presidial. Se alege cu unanimitatea voturilor president *Pant. Lucuţa;* vice-president *Ioan Chirca* (Sĕlişte); membri în comitet: Dr. P. *Şpan,* şi Vasile *Stan,* profesori seminariali; Romul *Simu,* inv. pens.; I. *Lăpĕdat,* secretar al II-lea al »Asociaţiunii«; Petru *Dragits,* prim-pretor; Dr. Ioan *Stroia,* protopresbiter, ambii din Sĕlişte; Ioan *Popescu,* proprietar în Sibiel şi Isidor *Blaga,* paroch în Lancrăm. Eshauriată ordinea de zi, comitetul astfel ales s'a întrunit în şedinţă şi a numit secretar pe fostul secretar Victor *Tordăşianu,* cassar pe fostul cassar P. *Ciora;* controlor pe fostul controlor Emil *Verzariu,* custos a fost nunumit Teodor *Andreiu,* grădinar, ear archivar bibliotecar Oprea *Steflea,* vice-notar comitatens. — Comitetul central a stabilit pentru restul lunilor din anul 1905 următorul program de lucru: Intruniri agricole în comunele Avrig, Dobârca, Noulsăsesc, Şugag, Şura-mică, Săsăuşi şi Turnişor. Esposiţia de vite anuală se va ţinea în comuna Veştem. Pentru membrii cu locuinţa în Gurarîului se va sorta o viţea rassa »Pinzgau«, dăruită de Reuniune. In opidul Mercurea se va arangia a IV-a esposiţie de poame; în Sĕlişte se ţine în zilele de 16—20 Maiu n. c. un curs de pomărit pentru învĕţătorii aplicaţi la conducerea şcoalelor de pomi comunale. Participanţii la curs vor primi diurne. Direcţiunile Insoţirilor de credit sistem »Raiffeisen« şi ale Tovărăşiilor agricole sunt rugate a raporta despre afacerile lor din 1904. In acelaşi timp se va lucra din rĕsputeri la alcătuirea de asemenea aşezăminte. Se vor împărţi galiţe de soiu, apoi coşniţe şi alte unelte pentru cultivătorii de albine. Se va lucra la desĕvârşirea şcoalei practice de economie din Sĕlişte. Adunarea generală ordinară se va ţinea în comuna Sĕlişte.

— **Premii la esamene.** Atragem atenţiunea celor ce se cuvine la cărticelele publicate în editura »*Rĕvaşului*«, şi foarte potrivite a se împărţi ca premii şcolarilor:

1. *Schiţe din Popor,* de George Stoica. Preţul 10 fil.

2. *Pĕcatele noastre* de Petru Suciu. Preţul 15 fileri.

3. *Căzanie poporală* (despre pĕcatele sătenilor) de Ioan Roman. Preţul 20 fil. La comande mai mari se dă scădere de preţ.

Spre acelaşi scop se recomândă, pe seama şcolarilor fruntaşi, cari es din şcoală:

4. *Castelul din Carpaţi,* roman din viaţa poporului românesc, de Jules Verne (cu peste 20 chipuri) 1 cor. 60 fil.

5. *Cartea durerii,* carte de înţeleaptă mângăiere creştinească. Broşurată 1 cor. 50 fil. legată frumos 2 cor 50 fil. Se pot comanda toate la »Rĕvaşul«. Cluj, Jokai u. 6 sz.

— **»Soia«.** Dl învĕţător Ioachim Pop, din Feneşul săsesc ne scrie: În timpul din urmă s'a scris aproape prin toate foile despre un fel de fasole numită »Soia«, a cărei patrie ar fi *Japonia,* adecă patria poporului, care de un an de zile sĕ măsura cu puternica Rusie.

Cetind eu despre Soia şi foloasele ce le-ar aduce ea ţĕranilor noştri, am ştiricit ici şi colo sĕ mĕ pot convinge pe deplin, că ce e Soia şi cum e şi în urmă am ajuns a fi posesorul alor 5 kile de Soia. Am câştigat'o prin dl profesor Dr. A. C. Urbeanu din Bucureşti şi împărţindu-o cu mai mulţi săteni am şi aşezat-o în pămênt.

Dl prof. Dr. Urbeanu prin revista: »Sfaturi« mi-a trimis două feluri de Soia, anume neagră şi galbină. Neagră mi-a trimis mai puţină din causă, că nepreapriindu-i la aceasta pămêntul României, tot aşa va fi şi pe aici. In România, cea galbină sĕ desvoaltă şi se coace foarte bine. Soia galbină e măruntă şi samănă cu lintea, avênd un gust destul de bun.

Ca sĕ mĕ conving încă de acum despre gustul ei am fiert puţină pregătindu-o cu zamă întocmai ca şi fasolea; a fiert foarte anevoie, dar a avut un gust destul de bun. N'a apărut până acum nici o broşură, sĕ ne dea îndrumări peste tot despre întrebuinţarea Soiei, de aceea am fost silit a o întrebuinţa ca şi fasolea. Dl prof. Dr. Urbeanu ne promite că în curând va scoate în broşură »cultura fasolei Soia«. Vĕd că şi contra Soiei se scrie acum, că e netrebnică. La anu când o vom fi studiat pe deplin şi vom şti modul de pregătire în bucătărie, vom vedea de e netrebnică ori nu.

— **Din Juriul de Câmpie** ne vin veşti bune despre tînĕrul învĕţător Ioan Neamţu. Intre altele, că la 1 Maiu, a doua zi de sf. Paşti seara a aranjat o petrecere poporală împreunată cu teatru, cântări şi declamări. Inima fie-căruia tresăria de bucurie. S'a dat piesa teatrală »Mâţa cu clopot« şi a reuşit peste aşteptare. S'a declamat poesia »Numai una« de însuşi dl învĕţător, şi »Şeaua ţiganului« de către un tînăr din popor. A plăcut foarte mult. S'au cântat poesiile »Câmpiile rĕsună«, »Luceafărul«, »Hora pedagogilor«, »Foaie verde de sĕcară« toate în două voci; îţi era mai mare dragul privind la tinerii şi tinerile române îmbrăcaţi sĕrbătoreşte în portul lor românesc. S'au jucat jocurile naţionale »Căluşerul« şi »Hora dela Plevna« de 12 tineri cu vătaful în frunte, care era învĕţătorul; toţi erau îmbrăcaţi în haine româneşti: căciulă, cămaşa lungă pe la mijloc cu brâu, şolovari, opinci, nelipsind nici dela unul nici zurgalaie. Aceste jocuri aşa au plăcut publicului de au trebuit repetite. După acestea a urmat petrecere în şcoala cea nouă, de o parte în o sală a dansat inteligenţa, în alta a jucat poporul. S'a adunat un public numĕros din comună, din comunele vecine. Cu venitul curat de 22 cor. spre lauda sa şi mulţumirea noastră învĕţătorul a făcut începutul ca întreagă curtea şcoalei sĕ se încunjure cu gard de scânduri.

CĂRŢI NOUE ŞI REVISTE

— **Chestiunea numirilor geografice.** Conferenţă ţinută la congresul didactic al profesorilor de geografie la Iaşi a. tr. luna Maiu de *Nicolae Mazere,* profesor. (Estras din revista Cultura Română, Anul II. num. 1—4. Botoşani, Tipografia »Reînvierea« 1905. Dl Nicolae Mazere, profesor de liceu în Iaşi, — altfel de obîrşie ardelean de ai nostri — a făcut bun serviciu tuturor celor ce se ocupă de geografie, publicând şi în broşură conferenţa sa, care costă 50 fil. şi se poate primi dela autor (Iaşi, strada Muzelor nr. 26).

— **Credinţa mea** de Teodor Câmpian. Aiud 1905. — Sub acest titlu a apărut la Aiud o cărticică, care cuprinde elementele învĕţăturei creştineşti, scrisă de un oaspe al institutului corector din Aiud şi dedicată părintelui Rusu, duhovnic la acel institut, care a şi tipărit cărticica. E tipărită foarte frumos, legată în pânză tot asemenea şi va fi de sigur spre folos şi mângăiere multor dintre acei nenorociţi, cari mai mult din necunoaşterea legii lui Dumnezeu ajung în temniţă. Faptul, că însuşi autorul îşi espiază acolo delictele grave ale uşurătăţii sale din trecut dă o impresie de înduioşare cetitorului — mai ales cetind cuvêntul *Cătră cei din robie,* ce-l pune la prefaţă după advocatul *Bartolo Longo.* Partea catechetică începe astfel: De ce lege suntem noi *Românii?*

R. Noi Românii suntem de legea creştinească, suntem creştini ortodocşi rĕsăriteni«. —

Cartea nu are aprobarea vr'unei autorităţi bisericeşti.

— **Foaia scolastică,** organ al reuniunei învĕţătorilor gr.-cat. din archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş. Apare în 1 şi 15 a fiecărei luni. Red. Ioan F. Negruţiu. Abon. pe an 6 cor. Nr. 9 al anului VII. a apărut cu bogat cuprins, din care însemnăm câţiva articoli:

Esperienţe pedagogice de M. I. Găzdac. Metodul computului în şcoalele poporale de Octavian Popp. Socialismul de T. Şuteu. Atestatele de serviciu ale învĕţătorilor de O. Popp. Traiul cumpĕtat şi cruţarea de Isidor Dopp. Soia netrebnică de V. Gr. Borgovan. Corespondenţe diverse.

Posta Redacţiunii.

»Intre pocăiţi«. Am primit interesanta scrisoare şi o vom folosi cât se va putea mai curênd. Ai făcut foarte bine, că ţi-ai pus pe hârtie păţaniile. In stil vom mai îndrepta câte ceva.

Cui îi place sĕ-şi îmbrace copii frumos sĕ cumpere haine frumoase şi ieftine dela

Stein S. és Irsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás Király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetiţe dela 1—14 ani cu 1 fl. şi mai sus. — Haine pentru băieţi 1—14 ani 1 fl. şi mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capişoane, şurţe, rochiţe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci sĕ pregătesc corsete după mĕsură în cele mai noue forme. (79) 3

©BCU Cluj

Pentru sesonul de primăvară şi vară recomândă

NEUMANN M.

liferant c. şi reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară şi vară.
Căputuri de transiţie (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de primăvară.
Haveloc (cu mâneci şi fără mâneci).
Căputuri economice.
Haine negre de salon şi frac.
Mantale de ploaie şi de praf. Pereline de escursiuni, costume de turişti, biciclişti etc.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre şi liste de preţuri la cerere gratis şi franco. — La comande din provinţă ca măsură e destul a trimite o haină veche.

(24) 55—

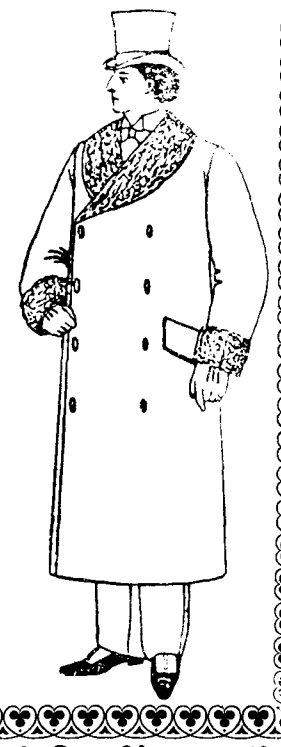

Hotel nou în Cluj »Wesselényi«

Strada Wesselényi Miklós Nr. 17. în faţă cu **»Economul«.**

Am onoare a aduce la cunoştinţa P. T. Public, că am preluat şi am deschis noul *hotel »Wesselényi«* provăzut cu chilii de oaspeţi mobilate elegant şi curat şi cu un

Mare Restaurant.

Culina mea şi vinurile îngrijite în pivniţele mele sunt cunoscute şi recunoscute, de când ţineam hotelul »Zöldfa«.

Mă recomând P. T. Publicului inteligent din loc şi din jurul Clujului şi-l rog să mă cerceteze şi în noul local provăzut cu grădină şi chiosc de vară.

Cu distinsă stimă

Manás József
hotelier.

(76) 3—10

In atenţiunea mireselor!

Serviciu de porţelan de Karlsbad, minunat esecutat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăţi 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârnând, cu cigă 3 fl. 95 cr.

Serviciu de tee şi cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl.
Obiecte de argint de china — Daruri ocasionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în preţurile de fabrică.
La comande din provinţă mă rog a însemna cea din urmă staţiune de tren.

Somlyai, Succesorul lui **Müller.**

magazin de sticlărie şi porţelănerie

Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieştecine dacă cumpără în preţ de 10 coroane, primeşte portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plăteşte 3 coroane. (80) 3—52

Ep. P. P. Aron şi D. Novacovici,

de **Dr. Bunea.** Preţul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de **Dr. Bunea.** Preţul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Vechile Episcopii, de **Dr. Bunea.** Preţul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

Visuri trecute, de **Alesandru Ciura.** Preţul 1 c. plus 10 fil. porto.

Cântece, de **Emil Sabo.** Preţul 1 cor. plus 10 fil. porto.

Ierarchia Românilor, de **Dr. A. Bunea.** Preţul 3 cor. plus 10 fil. porto.

Castelul din Carpaţi, de **Jules Verne.** Broş. 1 cor. 60 fil. plus porto 10 fil.

Dénes B. Budapest,

VI. Váczi-körut 61 sz.

Magazinul şi representanţia fabricei priv. ces. şi reg. de MAŞINI şi MOTOARE alui

Plewa E., inginer, succesorul lui Brauner & Klasek.

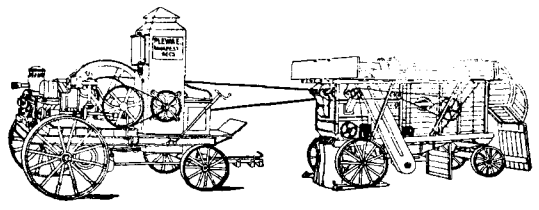

MOTOARE

de benzin, gaz şi vapor după modelul din 1905.

2—100 HP.

LOCOMOBIL DE BENZIN 2—20 HP.

Baterii de puternice motoare de gaz în ori-ce mărime cu putere de cal şi cu spese de umblat de 2—3 fil. pe ceas. Preţuri ieftine şi condiţiuni de plătire favorabile. Lista de preţuri gratis.

Se primesc representanţi solizi de provinţă.

(77) 6—12

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2·80

câtă vreme mai ţine marfa se vor vinde pentru acest preţ de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni şi p. p. dame de piele, bruneţă ori neagră, cu şinoare, de prima calitate şi cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni şi 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganţi, fasonul cel mai nou, cuptuşiţi bine pentru iarnă, foarte drăguţi şi uşori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai **fl. 2·80.** Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, şi banii să returnează la dorinţă, astfel risicul eschis. (45) 16—

Neajunse în preţ şi calitate

sunt maşinile mele de cusut cele mai nouă, sistem Singer şi bicicletele mele.

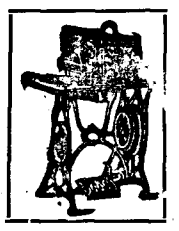

Maşini de cusut Singer, cu braţe înalte şi casten 40 cor., cu «Ringschiff» 78 cor., cu Robbin central 90 cor. 5 ani garanţie reală.

Biciclete, modele de 1905. Nouă, complete, cu lampă, clopoţel şi garanţă de siguranţă 120 c., foi pe roată 4 şi 5 c., mantale nouă proaspete 6, 7, 8, 9 cor., pumpe 80 fil., pumpe de picior 3 cor., lampe cu oleiu 1·90 şi 2·20 cor., lampe cu aţetilen cor. 3·20, 3·70, 4·50, 1 cutie de carbid 50 fil., lanţuri 2·80—3·20 cor., pedale 3·60—4 cor., material de a nikelisa 1·70 cor., lac email 80 fil., şeaua 3·50 şi 4 cor. Emailisarea unei biciclete complete, a nikelisa cele de lipsă si a o face ca nouă costă 24 cor. Aparat pentru curs liber şi piedecă, model din 1905 şi «Einspann» 28 cor., 75 bucăţi diferite biciclete, folosite, fără cusur, de marcele cele mai fine, 55, 70, 75, 80 cor. complet. Preţcurenturi pentru maşine şi biciclete, se trimit gratis, dacă se face provocare la «Rĕvaşul». Espediţia se face cu rambursă (per Nachnahme). **M. Rundbakin,** *Wien, XI., Liechtensteinstrasse 23.* Intemeiată 1875.

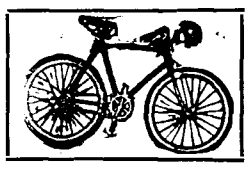

Preţcurent ilustrat bogat, despre toate cele trebuincioase la biciclete şi motoare se trimite franco, dacă se anticipă 60 fil. (în marce postale). In cas de comande aceste spese se restitue. (75) 9—10

Norocul lui Kiss e mare!

Cel ce nu şi-a încercat norocul nici odată în Loteria de clase cumpere-şi un bilet de loterie la banca lui Kiss, pentru-că

Norocul lui Kiss e mare!

Cel ce n'a isbutit până acum în jocul loteriei de clase, facă o încercare la banca lui Kiss, pentru-că

Norocul lui Kiss e mare!

Mai multe mii de inşi au câştigat în jocurile de loterie de până acum câştiguri mai mari în banca lui Kiss.

La tragerile de până acum am avut norocirea a plăti cumpărătorilor nostri

De trei ori premiul

600.000 coroane = **1,800.000**

şi un mare gâştig de

400.000 coroane = **400.000**

Laolaltă, pe patru losuri 2,200.000

După fieşte care tragere publicăm în cele mai mari jurnale din Budapesta lista losurilor, cari au câştigat la noi, că astfel ori cine se poate convinge, că cumpărătorilor nostri norocul le suride. (78) 3—4

Incerca-ţi norocul la banca lui Kiss, pentru-că

Norocul lui Kiss e mare!

Clasa I. a Loteriei XVI. se va trage în 25 şi 26 Maiu n. a. c.

Preţurile losurilor din cl. I.

1/8 costă	1 cor. 50 fil.	1/2 costă	6 cor.
1/4 „	3 cor.	1/1 „	12 cor.

Kiss Károly és Társa

locul principal de vênzare a Loteriei ung. reg. priv. de clase.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 19 sz.

Losuri de ale lui KISS se capătă.

Mare surprindere!

600 bucăţi numai cu fl. 1·95.

Un orologiu aurit, Anker precis cu catenă potrivită, umblă punctuos pentru ce să dă garanţă de 3 ani, 1 cravată de mătasă modernă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, 1 sugaretă cu chichlimbar, 1 cuţit de busunar cu cele de lipsă, 1 broş pentru dame (noutate), 1 oglindă minunată pentru toiletă, 1 portmoneu de piele pentru bani, 1 coleu de mărgele minunat de frumos, 1 păr. bumbi de manjete, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheia patent, recuisite de scris de nikel, prima, 1 p. butoni de simili briliante, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri şi bătrâni, un drăguţ album, cu 36 icoane cele mai frumoase din lume, 20 obiecte necesare la coresp. şi încă **520** alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă** cu orologiul — care singur e vrednic banii aceia, costă numai **1 fl. 95.** Trimiterea cu rambursă ori trimiţând baniii nainte la casa de export.

S. URBACH, Krakau Nr. 154/K.

NB. Pentruce nu cunvine să retrimit banii, astfel risicul eschis (66) 16—

La administraţia „Rĕvaşului" se află:

Cartea Durerii, de **E. Bougaud.** Preţul legată eleg. 2 cor. 50 fil. broşurată 1·50.

Magazin special de pălării:

La „Regele Pălăriilor" — A „Kalapkirály"-hoz

(77) Cluj — Piaţa „Regele Matia" Nr. 17. 3—25

Foarte bogat deposit de pălării din ţară şi streinătate — pentru bărbaţi şi copii, — cilindre şi în chipie de vênat şi sport.

Pentru preoţimea orientală tot-deauna să află în Magazin pălării după moda preoţească, moi şi tari.

Comandele din provincie să execută punctuos. Trebue comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine preţuri fixe.

Cine sufere de (nevoie) sgârciuri **Epilepsie** şi stări nervoase, se ceară broşura despre Epilepsie, care se trimite gratis şi franco dela *»Privil. Schwanen Apotheke,«* Frankfurt a. Main. 45 44—.

Tipografia »Carmen« Petru P. Barţiu Cluj — Kolozsvár.

©BCU Cluj